

Večernik

Leto III. (X.), štev. 222

Maribor, ponedeljek 30. septembra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasni po tarifni
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Deseta skupščina Društva narodov,

ki je bila dne 25. tm. zaključena v Ženevi, je bila precej plodovita v inicijativah za ojačanje mednarodne organizacije mira, pokazala je pa tudi politične tendence, ki so znamenje za nove razporedbe sil. Zlasti je to pokazal nepričakovani preokret v britansko-francoskih odnosih. Dozdajna »Entente cordiale« med obema državama je bila podlaga za tretiranje mnogih vprašanih, ki so se reševala v delokrogu Društva narodov, zato je sprememba, ki jo je izvršila laburistična vlada že deloma v Haagu, pa tudi v Ženevi, uplivala močno.

Letošnja skupščina Društva narodov ima obširno bilanco. Mnogo je vprašanih, ki so bila samo načeta. Je pa tudi mnogo pozitivnega. Za okrepitev svetovnega mira je važno, da so mnoge države, zlasti Vel. Britanija, Francija in Italija pristale na obvezno sodstvo mednarodnega razsodišča v Haagu, ter podpisale protokol o sprejetju fakultativne klavzule čl. 36 statuta mednarodnega razsodišča v Haagu. Zato tudi nekateri imenujejo minulo deseto skupščino: skupščino fakultativne klavzule. To je menda glavni konkretni uspeh skupščine.

Briandov načrt o združitvi evropskih držav v gospodarsko in morda celo politično zajednico v odnosih napram drugim kontinentom je šele v diskusiji. Ker so se pojavili takoj razni pomisleki, je Briand načrt samo priporočil vladam v proučevanje, da bi se moglo o njem kadaj kasneje konkretno razpravljati. Anglija je a priori nasprotna takšni kombinaciji, je pa za gotovo gospodarsko zblizanje. Nemčija je samo za tvorbo, ki bi omogočila njenim produktom nove trge. Francija pa ima pred očmi kombinacijo, ki bi mogla nadomestiti »srčno antanto« z Britanijo.

Anglija je tudi pokrenila vprašanje mednarodne pogodbe za finančno pomoč napadenim državam. Načrt ni bil sprejet, ampak izvršen v proučevanje posebnemu odboru.

Predlog lorda Cecila, naj bi se z ozirom na napredovanje pogajanj za pomorsko razorožitev med glavnimi pomorskimi državama Anglijo in Britanijo začeli ponovno proučevati sklepi pripravljalne komisije za razorožitev glede rezerv na kopnem, je bil za Haagom že drugi britanski sunek proti Franciji, drugo znamenje preokreta v britanski politiki napram Franciji. Zakaj še v prejšnjem zasedanju je zastopnik britanske konservativne vlade zastopal nasprotno stališče. Lord Cecil je sicer umaknil svoj predlog, vendar povdaril, da ga bo ponovil v komisiji. Postopanje britanskih delegatov v Ženevi in že prej v Haagu je v zvezi z novo orijentacijo laburistične zunanje politike; zblizanja z Ameriko. Odgovor na ta preokret so sondiranja v pravcu francosko - italijanskega ali francosko - nemškega zblizanja. Seveda so obrisi teh možnosti še nejasni, neodrejeni. Nedvomno pa je, da pomeni zmaga laburistov v Angliji ne samo navadno spremembo vlade, ampak zgodovinsko spremembo

Madžarska uvede demokracijo?

VSE ZARADI REVIZIJE MIROVNE POGODBE! — DEBRECINSKI ŠKOF NOVA POLITIČNA ZVEZDA.

BUDIMPEŠTA, 30. sept. Članek lorda Rothermera v »Az Estu«, v katerem je pozval Madžare v interesu revizije trianonske pogodbe, naj preokrenejo v demokracijo, je — zdi se — vendarle učinkoval zlasti v resnih političnih in inteligentnih krogih. Znanje osebnosti in tudi nekatere stranke se že bavijo z zahtevo po odpravi gnilega fevdalnega sistema in uvedbi modernih demokratskih metod vladavine. Veliko pozornost je vzbudila visokopolitična izjava reformirane škofa v Debrecinu, dr. Baltasarija, ki

je včeraj objavil madžarskemu narodu 12 točk obsegajoči program bodočnosti madžarskega naroda. Dr. Ballasar zahteva svobodno volitev predsednika države, razlastitev fevdalne ve-leposesti, revizijo trianonske pogodbe ter uvedbo splošne, tajne in enake volilne pravice. Obenem objavlja stranka neodvisnosti nov, demokratičnejši program. Stranka ima v parlamentu sicer samo enega poslanca, njen idejni vpliv zlasti na velik del inteligence pa je znaten.

Po mirnem poteku 29. sept. v Avstriji

DUNAJ, 30. sept. Včerajšnja noč je z malimi, neznatnimi izjemami potekla mirno. Heimwehrovskih zborovanj se je udeležilo okrog 30.000 oseb. Socialni demokrati so imeli za svojih 240 zborovanjih še večje mase. Vodja Heimwehrovcev, dr. Steidle, je v svojem govoru izjavil, da Heimwehr za enkrat hodi legalno pot. Ako bi se pa izkazalo, da to ne zadostuje, bo našel tudi druga sredstva. Značilno je, da so se skoro na vseh heimwehrovskih zborih zastopniki državnih oblasti identificirali s heimwehrovskim gibanjem.

Reforma koledarja v Rusiji

MOSKVA, 30. sept. Akademija znanosti je odobrila načrt za reformo koledarja, po kateri bi obstojal teden samo iz 5 dni, ponedeljka do petka, v smislu 5. dnevnega nedeljenega delovnega tedna, ki je že v industrijskih podjetjih upoljan. Sobota in nedelja se iz koledarja črtata. Število mesecev ostane isto, vendar bo imel vsak mesec po 6 tednov, 31. dan v mesecu odpade. Tako bo imelo leto 360 delavnih dni in 5 dni počitka. Slednji bodo posvečeni revolucionarnim slavnostim in se ne bodo pridelili nobenemu mesecu. Tudi dozdajni 29. febr. v prestopnih letih se ne bo pridelil nobenemu mesecu in bo proglašen za industrijski dan. Načrt proučuje sedaj vlada.

Delavstvo proti reviziji socialne zakonodaje

ZAGREB, 30. sept. Včeraj se je vršilo v dvorani Kola skupščina delavcev in nameščencev. Dvorana je bila nabito polna. Zborovalci so v enajstu anketi Delavske zbornice postavili

britanske zunanje politike.

Veliko razburjenje je izzval predlog Kitajske o spremembi čl. 15 Liginega pakta. Predlog je predvideval mogočnost revizije mirovni pogodbe. Kitajska je imela pred očmi naravno samo svoje interese glede spora z Rusijo, Madžari, Bolgari, Italijani in nekateri drugi pa so seveda takoj zagrabili, ker so v predlogu videli orodje za svoje cilje. Odpor držav Male antante in drugih je uspel tako daleč, da je afera končala s kompromisom, ki Kitajski praktično ne bo koristil.

V gospodarskem pogledu je najvažnejši predlog Anglije in Francije za dveletno

zahtevo, da se socialna zakonodaja ne sme spremeniti na slabše, ampak da se morajo že obstoječi zakoni v polni meri uveljaviti. Zlasti se naj striktno izvedejo zakonske odredbe o omejitvi delovnega časa, o nedeljskem in nočnem počitku, o zaščiti delavskih zaupnikov, o zaščiti žen in dečev mladoletnih delavcev. Dalje se naj izvedejo zakonske odredbe glede zavarovanja delavstva za starost, onemoglost in smrt ter naj se izdajo še zakonske odredbe o zavarovanju delavcev in nameščencev za slučaj brezposelnosti. Končno se naj zakonske odredbe o nadzorstvu izvajanja delavskih zaščitnih zakonov strogo izvajajo.

OSTER TON V ANGLIJI PROTI RUSIJI.

LONDON, 30. sept. Tukajšnje časopise se obširno bavi s pogajanjem med Devgalevskim in Hendersonom in njegov ton je vedno ostrejši. Vedno bolj povdarja, da smatra vpostavitve diplomatskih odnosov do sovetov škodljivo za Anglijo. Rusija — tako se splošno povdarja — danes ne more dati potrebne garancije v vprašanju propagande Kominterne, bi se ne držala svojih obvez in bi še naprej podpirala rovarsko delo svojih komisarjev.

Šahovski turnir v Rogaški Slatini

Rubinstein zopet vodi.

ROGA. SLATINA, 30. sept. V soboto so izven že objavljenih še popoldne bile odigrane sledeče partije: Rubinstein je premagal Flohra, Grünfeld Jovanovića, Maroczy Königa, remis so pa končale partije: Sämisch - Takacs, Brinckmann - Singer, Hönlinger - Prziepiorka, Canall - Pirc. Stanje po IX. kolu je bilo: Rubinstein, Maroczy 6 in pol, Grünfeld

carinsko premirje. Razpravljalo se bo o njem na skupščini meseca januarja.

Deseta skupščina Lige narodov je ena izmed najbolj plodovitih. Sprejeti so bili mnogi predlogi za uvrščanje miru, pokazalo pa se je tudi začetek nove grupacije velesil, zlasti zblizanje Anglije in Amerike, ki bo z sedanjim Macdonaldovim obiskom v Washingtonu dobilo še konkretnije oblike.

Končno treba še omeniti sklep, da se bo Društvo narodov sestajalo odslej na plenarne skupščine mesto kakor doslej štirikrat, samo trikrat na leto in sicer januarja, junija in septembra.

6 (1), Sämisch, Canall 6, Takacs, Pirc, Flohr 5 in pol, Brinckmann, Prziepiorka 5, Hönlinger 4 in pol, Geiger 3 (1), König 2 in pol, Singer 1 in pol, Jovanovič, Rožič 1.

Včeraj se je odigralo X. kolo. Prziepiorka je premagal Grünfelda, Geiger Singerja, Rožič Jovanovića, Rubinstein Brinckmanna, Flohr Canalla. Remis so končale partije: Pirc - Maroczy, Sämisch - König.

Stanje po X. kolu: Rubinstein 7 in pol, Maroczy 7, Flohr, Sämisch 6 in pol, Grünfeld 6 (1), Pirc, Canall, Prziepiorka 6, Takacs 5 in pol (1), Brinckmann 5, Hönlinger 4 in pol (1), Geiger 4 (1), König 3, Rožič 2, Singer 1 in pol, Jovanovič 1.

Danes se igra samo prekinjeni partiji Takacs - Hönlinger in Geiger - Grünfeld. Jutri se igra XI. kolo.

Zopet srečen lov na državni meji

Že dolgo zasledovani tat. vlomilec in tihotapec prijet.

V petek dopoldne so finančni organi prijeli pri 139. državnem mejniku sumljivega mladeniča, ki je brez vsakršnih dokumentov pasiral državno mejo. Aretiranca so izročili v varstvo mariborski policiji, ki je ugotovila, da je osumljenec nevaren vlomilec in tat, 26letni Jožef Krevelj, bivši rudar iz Dolnjega Leskovca pri Sevnici ob Savi, kjer je v juniju in juliju prav živahno uveljavljal svoje vlomilske spretnosti in tatinske sposobnosti. Kradel je vse, kar mu je prišlo pod roko, najljubša pa mu je bila gotovina. Plenil je v okolici Sevnice to in onstran Save. Najraje je obiskal posestnike v času, ko so bili na polju. V juniju je vlomil šestkrat, ne da bi ga oblasti izsledile. V juliju pa je izvršil dve uspehi vlomilski tatvine, dočim so ga pri dveh poizkusih pregonali in spoznali. Od takrat ga ni bilo več v domačo vas in se je klatil v obmejnih krajih. Zahajal je tudi v Avstrijo in se je bržčas pečal tudi s tihotapstvom, kajti 5000 Din, ki si jih je pridobil s tatvinami, je gotovo pošlo v čas, ko se je skrival pred zasledovalci. Krevelj je bil prav nevaren kriminalni tip, ki se ni strahil ničesar. Njegova drznost je šla tako daleč, da je napadel celo poštnega sla, ga ranil z nožem in mu odnesel 17 Din denarja. Ko bo zasliševanje zaključeno, ga bo policija izročila celničnemu sodišču, ki je radi navdenih hudodelstev in zločinov izdalo za njim tiranico.

Štirje otroci se zastrupili z gobami.

Včeraj popoldne se je dogodila v gozdu pri Loki blizu Laznice težka nesreča. Štirje otroci žagaria Andreja, ki je nameščen pri Rozmanitovi žagi i. s. 7-letna Amalija, 4-letna Ana, 3-letni Franček in komaj 2-letni Stanko so se podali v gozd. Tam so iztaknili — seveda na inicijativo 7-letne Amalijske mušnice. Mišleč v svoji otroški naivnosti, da so užitne, so neprevidni »gozdovniki« napravili ogenj, spekli nekaj gob ter jih zavžili. Ko so se otroci vrnili s težavo domov, so stariši poklicali zdravnika, ki je odredil takojšnji prevoz vseh 4 otrok v bolnico. Prevoz je izvršila tukajšnja rešilna postaja. Stanje vseh 4 otrok je bilo sinoči kritično, danes pa se je že obrnilo tako na boljše, da bodo hitro okrevali.

Spominjajte se CMD

Iz vroče Sirije na oddih v zapore

ROMAN FRANCOSKEGA LEGIJONARJA IZ DAMASKA IN ŠIVILJE IZ MARIBORSKEGA PREDMESTJA.

Začetkom julija je prejela mariborska policija iz Damaska v Siriji ovadbo tamkajšnje policijske prefekture v zadevi velike tatvine, ki jo je izvršil neki vojak francoske tujske legije. Škodo svojega komandanta. Odnese mu je razne obleke in mnogo orientalskih dragocenosti, zlatnine, srebra, denarja, draga kamenja, ur, verižic, obeskov itd.

Po odhodu nezvestega sluharja šli v stanovanju pismo, ki ga je legijonarju pisala neka šivilja iz Maribora iz Magdalenskega predmestja. Na podlagi ovadbe je mariborska policija izsledila šiviljo, ki se je seznanila s francoskim legijonarjem potom dunajskih listov in z njim stalno korespondirala. Neznane ji je poslal tudi več slik, ki so ga izdale. Svoji ljubici je zaupal celo svoje pravo ime in jo 7. julija obiskal v Mariboru. V znak velike ljubezni je dekleta obdaroval z

raznimi dragocenostmi, ki so izvirale iz omenjene tatvine. Stanoval je »Pri grozdu«, kjer se je vpisal s pravim imenom: Alojz Bernhard, kuhar iz Solnograda. Tudi v hotelu so dali da nosi s sabo mnogo dragocenosti, kar je potrdila tudi šivilja iz predmestja, kateri je Bernhard poslal tudi svoj naslov iz Solnograda. Ko so ga pričele avstrijske oblasti zasledovati, je izginil iz Solnograda, pred dnevi pa so ga aretirali v Inomestu na Tirolskem.

Tako je prišel s posredovanjem mariborske policije v roke pravice nevarne pustolovec, ki je iskal bogastvo v Orijentu, ženske v Jugoslaviji in oddih v Avstriji. V Inomestu so ga spravili na varno, kjer bo našel počitek in odmor, samo ne takšnega kakršnega si je ob odhodu iz vroče Sirije zaželel. Vse dežele je prepotoval s ponarejenim potnim listom.

Premijera „Pohujšanja v dolini šentflorjanski“

Dolgo in temeljito se je pripravljala Cankar za svoje najodličnejše oderko: delo »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Že v »Mesečini« in zlasti v »Zgodbah iz doline šentflorjanske« vidimo, kako je gledal umetnik s tiho smehljajočo ljubeznijo svoje rodoljube, vse ničvredne potepuhe, koliko je trpel radi njih in jih v trpljenju spoznal do dna in jim je »umetnik pokazal svoje srce, pa so pljuvali nanje«. V zaključni »Pesni« v »Zgodbah v dolini šentflorjanski« je umetnik jasno, odločilno in nazorno odkril vso svojo ljubezen do domovine »Kaj se ne zazdi časih otroku, da s prešernim smehom razodene materi svojo tiho ljubezen? Tudi meni se je zazdelo. Ko sanjam o tebi dalje, me obide vesela misel, da bi ti povedal s hudobno besedo nekaj nad vse ljubeza. Tedaj je moja ljubezen tako močna, da plane tvoja lepota iz vseh črnih senc, ki sem jih nametal na tvojo podoba ...»

Pozdravljena mi dolina šentflorjanska, v poldanskem solncu žareča, v mesečini dremajoča; pozdravljeni vsi vi potepuhi ničvredni, s težkimi grehi obloženi, vi zakrknjeni župani, vi krivični dacarji in blajtarji; vsi vi zaslužen rodoljubi, zvesti čuvarji brezštevilnih svetinj in čednosti doline šentflorjanske; čez hribe in doline pozdravljeni»

Nad vsemi Cankarjevinimi oderskimi deli je »Pohujšanje« nedvomno najboljšo in v duhovnem in tehničnem oziru naravnost vzgledno; vsak stavek je kot izklesan, vsaka misel kot čist studenec. Je pa »Pohujšanje« tudi najbolj naša zadeva, ko še vedno radi »rodoljubarimo« in »kontrabandarimo«, a smo prepričani, da smo »Alojzevske čist« in neomadeževani. Zato je prav, da se je naše gledališče, vključno že dvakratni vprizoritvi tega dela, odločilo, da ga ob 10-letnici našega gledališča besedo našemu največjemu umetniku, Iv. Cankarju.

Mariborska vprizoritev tega dela bo svojevrstna in zares nekaj posebnega. Kakor je Cankar sam označil to delo kot farso in jo tudi v tem slogu pisal, je tudi režija držala teh smernic. — Glavne vloge igrajo gđ. Starčeva in gg. Grom, Skrbinšek in Kovič Pavel. Poleg tega je zaposleno v manjših vlogah skoro vse oboje. Prvič bo po večletnem preseljenju pri nas nastopila ga. Dragutinovičeva v vlogi županje. Pesem »Alojzij sveti« je naštudiral g. Rasberger. Nove dekoracije je po režiserjevem načrtu izdelal gled. mojster Božik, efektno razsvetljavo je napravil g. Hejman, slikal je g. Horvát. Vsekakor bo v sredo, 2. t. m. večer v gledališču in dostojen uvod v enajsto gledališko sezono. Režijo ima višji režiser g. J. Kovič.

Mariborski in dnevni drobiž

Desetletnica „Drave“

Tiho, brez hrupa, se pripravljajo naši vrli narodni železničarji, da skromno proslave desetletnico obstoja »Drave«. Mnogo društev je letos že slavilo svoje desetletnice, le »Drava« ni mogla izvesti doslej svojega načrta. Društvo, ki se mora stalno boriti z vsemogočimi težavami, je že stalo pred odpovedjo proslave svojega največjega jubileja. Širša javnost ne pozna ogromnega dela, ki so ga izvršili »Dravaši« v narodnem in kulturnem pogledu. Njej je društvo znano večinoma po njegovem orkestru in zboru, ki sta neumorno delovala in nastopala tudi javno. Javnost žal ni znala vedno ceniti s težko muko doseženih uspehov. »Drava« združuje v svojih odsekih železničarje, od uradnika do delavca. Delavski stan tvori večino in baš v izobrazbi delavstva leži velika misija, ki si jo je »Drava« zadala in ki jo uspešno vrši. — Svoj jubilej bodo proslavili železničarji 19. oktobra s koncertom v Unionski dvorani. Na programu sta nastopa zbor in orkestra ter soli. Mariborčane opozarjamo že sedaj na koncert »Drave«, h kateremu se še povrnemo in jih pozivamo, da se vsaj z obiskom koncerta oddolže desetletnemu delu kulturnih delavcev.

50-letnico rojstva

je praznoval v soboto v svojem ožjem rodbinskem in prijateljskem krogu g. sodni svetnik dr. Fr. Kovča. Naše čestitke!

Minister dr. Frangeš v Rog. Slatini.

Minister za kmetijstvo dr. Frangeš je včeraj s svojim kabinetnim šefom dopotoval v Rog. Slatino, kjer ostane tri dne.

Zakon o šolskih učnih knjigah

je kralj podpisal. Zakon določa, da vse učbenike za osnovne, srednje in meščanske šole izdaje država. Vsako četrto leto bo razpisan natečaj za najboljše učne knjige, katere pregleda posebna komisija. Uvedejo se enotne knjige za vso državo.

Pesnik Oton Župančič,

upravnik ljubljanskega gledališča, se udeleži jutri proslave 10-letnice mariborskega narodnega gledališča.

Sanacijski odbor za mariborsko narodno gledališče

se je ustanovil te dni pod predsedstvom g. generala Maistra. Njegov namen je izbrati sredstva, da se odplačajo stara bremena in se tako postavi gledališče na novo solidno bazo, ki bo omogočila njegov nadaljni razmah. Upamo, da se bo naša javnost ključu odbora odzvala.

Dijaštvo mariborskih srednješolskih zavodov

Vi vsi se sigurno zavedate, da tvorite v dijaških letih »edinico zase« in da se dobro razločujete od ostalih stanov. Ste pač srednješolci in srednješolke, ki imajo svoje posebne cilje. Ti cilji niso več tako pasivni, kakor nekoč v ljudski šoli. Na srednješolskih klopih nastopate že samolastno. Z lastnim razumom in spoznanjem se pogrezate v globine znanja in si hočete, kar je glavno, sami in z lastnim delom izoblikovati značaj ter si začrtati pot bodočega življenja.

Naše dijaško društvo »Napredek« nudi dijaku v tej smeri vsestransko udejstvovanje. Saj je naloga omladinske organizacije, da da dijaku poleg doma in šole prve širše poglede na življenje, o vsem, kar mladega človeka vzgaja, kar ga zanima, kar mu vzbuja voljo do dela, kratko vse, kar mora vedeti in znati ob vstopu v življenje. Vcepiti mu mora ljubezen do naroda in države, katere mali, pa vendar svoboden sestavni del je, učiti ga mora delati, spoštovati delo in vsakogar, ki pošteno dela. Buditi mu mora misel za skupnost, tovariško požrtvovalnost in skupno medsebojno se dopolnjevanje, nerazdružljivo delo. Pri tem pa mu mora nuditi spodbudo za poklic, ki si ga bo izbral, nudeč mu poglede na vse stroke življenja. Dijaška organizacija druži mladino v skupni pripravi za življenje. Skovati mora enoten, iz širokih osnov zgrajen rod brez ozkih vidikov in predsodkov.

Zato se združimo vsi, ki nam je do dela več kot do besed!

Tovariši, tovarišice, pristopajte v »NAPREDEK«!

Priglasnico dobite pri zaupnikih na zavodih.

Železniška proga Hodoš - madžarska meja

se bo — tako sporoča glavno železniško ravnanstvo — spravila v red in potem izročila prometu. S tem bo izpolnjena že dolgoletna želja naših Prekmurcev za vpostavitvo najkrajše železniške proge z Madžarsko.

Kaj je z »Domom ubogih«?

Na to našo notico v št. 218 nam sporoča »Mojmir«, kred. in stavb. zadruga, da vprašanje loterije »Dom ubogih« in stanovanjske hiše kot glavnega dobitka še vedno ni v pravem pogledu rešeno in urejeno med bdivim odborom akcije »Dom ubogih« in zadruga »Mojmir«, vsled česar za enkrat hiša mora ostati prazna, da se ugotovi, kdo je kompetenten, da z njo razpolaga.

Tisec voženj z rešilnim avtom

je absolutni rekord v včerajšnjim dnu mehnik Ivan Romih, ki vrši službo vsako noč ter večinoma ob nedeljah in praznikih. Vrlemu možu k temu rekordu in jubileju iskreno čestitamo!

Dravsko brv

so sedaj popolnoma prenovili in namestili po celi brvi nove impregnirane hrastove hlode. Zidajo tudi novo škarpo, s katero bodo regulirali iztok kanala iz koroškega predmestja po Strmi ulici.

Prva vrnarska pomočnica v Mariboru.

Včeraj je napravila s prav dobrim uspehom izpit iz splošnega vrtnarstva gospodična Otilija Borovka, hčerka vrtnarja mariborskega Olepševalnega društva, pred komisijo trgovskih vrtnarjev gg.: Vincetoviča, Jemeca, Požarja in Urbaneka. Mladi vrtnarici čestitamo k uspehu!

Poceni meso.

V torek 1. t. m. se bo na prosti stojnici pri mestni klavnicni prodalo do 30 kg mesa po 10 Din na konzumente po en kg.

Zaprta cesta ob Tomšičevem drevoredu.

Mestni magistrat mariborski je sklenil, da ostane cesta ob Tomšičevem drevoredu zaprta za prevozni promet za vsa motorna vozila, dokler ne bo cestišče pravilno urejeno.

Cene živin v Mariboru.

Na zadnjem živinskem sejmu v Mariboru 24. tm. so se prodajali voli po 8 do 10 Din kg žive teže, biki za klanje po 7 do 8,50 Din, krave po 6,50 do 8 Din, mlada živina po 7—11 Din. Prodanih je bilo 308 od 444 pripeljanih kosov živine, od teh 25 v Avstrijo in 29 v Italijo.

Mariborski skavti

so imeli včeraj obisk 12-ero skavtov-kolesarjev iz Gradca. Naši so jim šli s kolesi proti Št. Ilju naproti in so jih popoldne zopet spremili do meje.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Torek, 1. oktobra ob 20. uri »Svečana proslava« Izven. Operne cene. Gostovanje g. Hinka Nučiča in Vike Podgorške.

Sreda, 2. oktobra ob 20. uri »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Dramske cene. Premijera.

Četrtek, 3. oktobra ob 20. uri »Operno-koncertni večer«. Operne cene. Gostovanje gg. Šimenca, Neraliča in g. Zamejičeve.

Proslava desetletnice mariborskega gledališča.

Ob proslavi desetletnice bodo ob 20. zadonele fanfare Smétanove »Libuše« z balkona kazinske dvorane na Slomškov trg. — V spomin smrti velikega jugoslov. dramatika Ivo Vojnoviča se bo vprizorilo tudi II. dejanje iz njegove »Smrti majke Jugoviča«.

Regulacija in kanalizacija četrtega okraja.

Po kanalizaciji tretjega okraja ter po tlakovanju Meljske ceste in ureditvi nekaterih stranskih ulic, je prišel zdaj na vrsto četrty okraj. Sicer je bil v Koroškem predmestju že lani napravljen glavni kanal in sta bili urejeni tudi Vrtna in Smetanova ulica, a vse ostalo je še čakalo. Letos pa se je občina odločila, da zveže z glavnim kanalom tudi novo skupino vil na nekdanjem Joštovem posestvu. V ta namen se sedaj kopljejo jarki in polagajo kanalske in druge naprave v Samostanski in Vrbanovi ulici. Ob ulici bosta tudi na novo regulirani, nasuti in opremljeni s pločniki, tako da bo ta doslej precej zanemarjeni del mesta dobil docela drugačno, lepše lice. S tem se bo gotovo dvignilo tudi zanimanje za stavbne parcele na Joštovem posestvu in prihodnje leto bodo tam zrastle še nove lične vile.

Tezno pri Mariboru.

Tudi k nam, ki smo ob periferiji mesta in so nam mestne dobrote večkrat odvzete, pride le včasih kaka izprememba. Tako smo imeli sedaj i pri nas poučni tečaj za šivanje, vezenje, krojenje itd. Tečaj se je vršil v prostorih osnovne šole ter ga je priredila »Družba za prodajo »Singerjevih« šivalnih strojev, podružnica Maribor.« Udeležba je bila izredno velika. Lepo se je razvijal pouk, kateremu so sledile domačinke iz vseh slojev z največjim zanimanjem. Družba »Singer« se je vsestransko potrdila. Poslala je kot voditeljico tečaja izkušeno, spretno, dobro vpeljano in praktično učiteljico. Njen takt, ljubezniv nastop in znanje je pridobilo takoj vse ukaželjne udeležence ter želo najlepši uspeh. Mala razstava ob koncu tečaja je pokazala jasno, kaj se lahko nauči proizvajati z dobrim strojem — i najpreprostejša ženskelavka in to v tako kratkem času. Vsaki udeleženci bo sedaj omogočeno, da si bo sama doma napravila najpotrebnejše, okrasila svoj dom s čednimi vezeninami ter zakrpal strgano perilo tako, da bo il v čast. Lep dom je pol sreče! — Družbi »Singer« ki ima s prirejanjem takih tečajev, ki so brezplačni, mnogo truda in stroškov, vsa čast in hvala! Taki tečaji dvigajo izobrazbo ljudstva, ustanavljajo srečo v domu ter ljubezen do domačinstva. Prireditelji tečaja pa so se ob koncu izkazali še izredno človekoljubni. Spomnili so se naše revne dece, ki si sama ne more nabaviti učnih pripomočkov, z lepim darom 250 Din. Krajevni šolski odbor se jim javno najlepše zahvaljuje!

Strel v srce radi nesrečne ljubezni.

Pri Sv. Petru niže Maribora si je včeraj 26 letni kmetijski mladenič Franjo Likovec iz Trčane z lovsko puško pretretil srce in bil takoj mrtev. Vzrok dejanja je baje nesrečna ljubezen do manj premožnega dekleta, katero so mu sorodniki branili. Dogodek je izzval v okolici sočutje. Pogreb mladeniča je jutri popoldne na pokopališču v Sv. Petru.

Nov umetniški trio

koncertira od 1. oktobra naprej dnevno v kavarni »Astoria«

Velika kavarna.

Danes pondeljek poslovilna predstava g. Svengali-ja. 1. oktobra ruska narodna kapela, Aleksander - Bier - Sokoloff.

Veliki uspeh družine držav- nega prvaka

ISSK Maribor - SK Ilirija
17:6 (9:4)

Po lepem uspehu, ki ga je dosegla ljutomerska autobusna družba s svojim autobusom na progi Ljutomer - Sv. Jurij ob Ščavnici - Gornja Radgona, si je sedaj nabavila še drugi autobus, ki je izdelek češkoslovaške tvornice »Skoda«. Novi autobus bo vozil na isti progi, a družba se že sedaj bavi z načrtom popolne izgraditve ljutomerskega autobusnega prometa, ki bi obsegal tudi linije Ljutomer - Murska Sobota in Ljutomer - Mursko Središče - Dolnja Lendava, odnosno Čakovce. Ker že obstoja stara autobusna zveza: Maribor z Gornjo Radgono, bo z novo, z dvema autobusoma izpopolnjeno linijo Gornja Radgona - Ljutomer, dobil Maribor tako direktno autobusno zvezo s središčem Frlekinje, ki bo več ko za polovico krajša od t. i. zveze Maribor - Ljutomer - Gornja Radgona.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk

180

Povezali so ga z vrvmi.

»Izpustite ga jutri jutraj,« je dejal Skalabrino.

Tako govoreč se polastil barkarolove čepice in njegovega plašča. Zavil se je vanj ter se mirno vrnil na nabrežje, ne da bi se še kaj vznemirjal in brigal, kaj se godi, za njegovim hrbtom.

Nato je stopil na Imperijino gondolo, sedel na ravno tisti kraj, kjer je pravkar sedel barkarol in spustil glavo na kolena, kakor da je zaspal.

Če tudi Skalabrino ni spal, je vendar sanjaril.

In njegova sanjarija je bila strašna.

Ko se je Imperija osvestila po nekakem nervoznem krču, ki jo je vrgel trepetajočo na njen naslonjač, je zagledala, da je sama; Roland je bil izginil.

»Bianko išče,« je mislila sama pri sebi. »Da, le išči, išči, in skušaj prehiteti Bembo! Toda Bembo pozna pot, in ti je ne poznaš!«

Nekaj minut se je opajala s strašnim veseljem ob misli, da je njena hči v tem trenutku nedvomno že podlegla in da bega Roland z obupom v srcu po Benetkah kakor blazen.

Toda ona ni bila ženska take vrste, da bi se dolgo ustavljala ob bagatelah.

Vstala je, se postavila pred svoje ogledalo, popravila nered v svoji toaleti in na svojem obrazu, ter se je nato naglo vrnila v dvorane, kjer se je veselica že nagibala h koncu.

Nato ji je prišlo na um, da je Roland morda ostal tukaj in da bi ga lahko dala prijeti. Toda takoj je zavrgla to misel, češ, da je nasprotna vsakateri verjetnosti. In nenadoma se je pojavilo v njenem duhu tole vprašanje:

»Zakaj me ni ubil, ko sem mu vendar zadala tolikšno rano?»

Stresla se je groze.

»Ali je mogoče, da bi imel usmiljenje z menoj? Ali morda kani kako maščevanje?»

»Ah ne, potem bi me bil ubil, ko me je imel v svoji oblasti;« stopila je v svoje dvorane in videla Sandrigo, ki jo je iskal. Stopila je k njemu morda še lepša kakor prej, v vsej svoji vročici in vsem svojem nakopičenem razburjenju, ki je obujalo v njeni zunanosti vse znake nervozne prerazdraženosti.

Njena ljubezen do Rolanda se je pretila v še silnejšo čutno strast do Sandriga.

Ta je bil kar oslepljen.

Gotovo je v tem trenutku popolnoma pozabil Bianco. In ko mu je Imperija, hoteča mu pojasniti svojo odsotnost dejala, da je bila zdaj pri svoji hčeri Bianki, ji je Sandrigo odgovoril trepetaje:

»Jutri bova govorila o njej duša draga. Saj ste pravkar sami rekli, da hočeva biti nocoj vsa najina.« Imperija je vzdrljeto strasti.

Toliko sovraštva, toliko ljubezni, toliko srditega gneva, toliko bolečine, vse kar je občutila ne navadnega od trenutka, ko je priznala Bianki, da je velika kurtizana, do trenutka, ko se je skoraj onesvestila pred Rolandom, sramota, solze, srd, groza, vsa ta nevihta je rodila vihar pohotne strasti.

Videla je Sandrigo skoraj enako razburjenega, kakor je bila ona sama, in je spoznala, da ta človek samo odseva tisto silno in besno pohoto, ki izžareva od nje.

Dolgo sta se gledala z mokrimi, zavzetimi očmi in ta pogled jima je bil bridkejša in slajša ekstaza kakor poljub ustnic združenih v strastno grizočo poljube.

Obadva sta prebledela.

In ko sta videla, da jih drugi gledajo, sta se odmaknila drug od drugega, s čudnim fantastičnim smehom, kakor da se ne moreta nič več ustavljati svojim strastem in kakor da morata planiti skupaj pred vso to množico, tudi sredi luči in sredi vesele godbe.

Za minuto je erotična blaznost popadla Imperijine možgane, zmedene po teh zapovrstnih sunkih.

In zasanjala je, da, resnično je zasanjala po besnem objemu kar tu pred vsemi, in je zasanjala, da se njena strast loteva vseh teh moških in ženskih, ki jo gledajo, in da bo nocojšnjo noč, edina in brezprimerna med prireditvami velikega kurtizanstva, videla v tem salonu razgrete pare trgati in razmetavati svoja oblačila, videla se pojavljati razjarjene nagote, in videla objeme na vseh teh preprogah vršče se njeni lastni strasti v naslodo!

Toda polagoma se ji je vendar posrečilo premagati se.

Njeni gostje so se prihajali drug za drugim poslavljati. Ona jih je sprejemala s tistim medlim smehljajem, ki ga imajo histerične ženske v hipnozi, s tistim smehljajem na znotraj, ki je na pol razkrival njene svetle mokre zobe in dvigal njeno brezmadežno grlo.

Malo po dveh ponoči sta bila Sandrigo in Imperija sama; slonela sta na istem oknu, kjer je Roland pravkar zalotil njiju pogovor.

Nabrežje je bilo temno in zapuščeno.

Samo modrikasta svetiljka gondole, priklenjene pred palačo, je gorela v noči kakor blede zvezda.

Gori na nebu so se podili nizki oblaki, bičali in trgali od dokaj krepkega vetra. Drhtljaji so šli po zraku. Bilo je mraz in vroče obenem. Vsaj Imperija je imela ta protislovni občutek.

Sandrigo je bil položil svojo roko okrog pasu

kurtizane. Pohota je premagovala tudi njega in njegove žareče oči so klicale po ljubezni.

»Da,« je zajecjala Imperija, »da, duša draga...

ljubiva se tam doli na zibanju valov... Pojdiva.

»Pojdiva,« je dejal Sandrigo in se je oklenil.

Napotila sta se proti gondoli.

Skalabrino jih je videl prihajati.

In kakor je sedel, na pol sklonjen naprej, roko skrčeno na ročniku bodala, ki ga je imel pod plaščem, se je zdelo, da jih v svoji strašni nepremičnosti vleče k sebi, magnetizira s svojimi žarečimi očmi, srepimi zenicami, razširjenimi trepalnicami, s svojim okamenelim obrazom, otrplim v sovraštvu, kakor da je on sam samo tragičen kip, postavljen v okras tega večera.

Ko sta Imperija in Sandrigo stopila v gondolo, ga nista videla.

Nejasno sta razločila človeško postavo, ki je stala zadaj na gondoli; to je bil barkarol njune ljubezni; njuna pogleda sta se ga samo dotaknila, a nato sta se še tesneje zaglobila drug v drugega.

Samo ko je stopila pod šator, je Imperija dejala: »Veslaj kamor hočeš.«

»Dobro!« je zarohnel sam pri sebi kip sovraštva.

In Skalabrino je odklenil verige ter prijel za veslo; lahko in naglo je krasna gondola zdrčala po spečih vodah.

Luna, ki se je bila ozrla na te reči, je v tem trenutku izgubila za zavesami oblakov, kakor da se je zbalala, da bi morala prisostvovati kakemu strašnemu prizoru.

V tem trenutku se je ločila od nabrežja tudi majhna in revna barčica ter zdrčala za ponosno gondolo. V tej barčici je sedela ženska.

Bila je sama in veslala je brez šuma, oči uprte noč, v gondolo, ki je odnašala Imperijo, Sandrigo in Skalabrino.

Kurtizana in njen ljubimec sta se bila naselila pod šatorom.

Ta šator je bil zares takšen, kakor ga je popisala Imperija. Bil je gnezdo ljubezni, nekaj zmanjšan budoar, z izobiljem mehkih blazin na tleh pokritih z belo medvedjo kožo, vse to pa zavešeno s svilnatimi in parfimiranimi tkaninami.

Skalabrino, ki je stal zadaj, je krepko obračal svoje veslo in ni obrnil oči od razkošnega šatora, čigar bele brokatne zavese so se bile zaprle nad zaljubljeno dvojico.

»O, moja hči!« si je mislil orjak.

In dočim je njegova misel ihtela, dočim so se razbrzdavale v njegovem srcu nevihte ljubezni in sovraštva, je ostajala tamkaj tri korake od njega nevihta pohote, in njeno hropenje se je dvigalo do njegovih ušes.

Brezstanovanjci - nastavljeni,
delavci, uradniki, vseh podjetij industrije, trgovine obrti, prijave radi preskrbe stanovanj in gradbene akcije sprejme Marstan, Koroška cesta 10.

Nove spalne in jedilne sobe,
po najmodernejšem vzorcu prodam. Aleksandrova cesta 48. 2448

Brivci, krojači pozor!
Brusim britve, škarje, nože itd. Umetna električna brusarna, Maribor Studenci, Aleksandrova ul. 27. 2410

Dober pes,
Strojno pletilko za trajno delo
sprejme strojna pletarna Segula, Tomšičev drevored 231, Maribor. 2406

B. S. A. motocikles, dvocilindrski 7 Hp,
z veliko prikolico, električno razsvetljavo, z laksonom v najboljšem stanju zaradi bolezni na prodaj. Poizkušnja vožnja in informacije pri zastopstvu BSA motocikles, Maribor, Trg Svobode 6. 2447

Prodaj trgovino, gostilno in mesarijo,
dva orala posestva z gospodarskim poslopijem vse v dobrem stanju, 5 km od železniškega postajališča. Naslov v upravi lista. 2421

Sobico oddam
solidnemu gospodu ali gospodični. — Vprašati Betnavska 56 2443

Prvovrstni jabolčnik
nove in stare letine, lasten pridelek poceni na prodaj v Mariboru ali Pecnici. Vprašati Karl Pugel, Maribor, Trg Svobode 3. 2393

Prazno ali opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam v najem. Linhartova ulica 12. 2450

Ocarinjenje,
prevoz in vskladičenje vsakovrstnega blaga po najnižjih cenah, kakor tudi prevoz drv, premoga in pohištva prevzame ekspedija A. Reisman, Vojska ul. 6. 2371

Lepo, meblirano sobo,
solčno in z lepim razgledom, poseben vhod, oddam dvema gospodoma, so-stanovalcema, z zajuterkom ali pa s celo hrano in dobro postrežbo. Naslov v upravi »Večernika«. 2377

BSA motocikles,
raznih modelov S. V. in O. H. V. malo rabljeni ugodno na prodaj pri zastopstvu B. S. A. motocikles, Maribor, Trg Svobode 6. 2446

V zalogi velika izbira trpeznih barhentov (Hämmerle) pralnega baržuna, šofa za plašče za dame in gospode i. t. d. v manufakturni trgovini 2431

ANTON MACUN
v Mariboru, Gosposka ulica 10.
Ogled brez kupne obveze.

3 sodi DALMATINSKEGA VINA

rdečega in belega, približno 900 l se bodo v tovrnem skladišču v Mariboru na Glavnem kolodvoru, dne 1. oktobra ob 10. uri na licitaciji prodali. 2425

Mi želimo v vsakem mestu urediti **podružnico** ter iščemo poverljive osebe kot **poslovodje.** Udobno zaposlenje z dobro plačo in kot postranski zaslužek. Strokovno znanje in kavicija ni potrebna. Ponudba pod št. 368-7 nasloviti na Interreklam d. d. Zagreb, Marovska ulica 28. 2451

I. Mariborska delavska pekarna naznanja cenj. občinstvu, da je

otvorila podružnico

(zraven gostilne »Pri lokomotivi«)

Maribor, Frankopanova ulica 39

ŠOLSKE KNJIGE

za vse šole, in vse šolske potrebščine kupujte v

TISKOVNI ZADRUGI, MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13